

CONSTANTIJN HUYGENS [DEN HAAG]
AAN UTRICIA OGLE (TEILINGEN)
23 FEBRUARI 1648
4762

Samenvatting: Huygens, die ontstemd is omdat Utricia Ogle door Maria Henriëtta, de princesse royale, naar Teilingen is ontboden, uit zijn gespeelde boosheid en probeert haar te plagen door prachtige verhalen te vertellen over zijn samenspel met Stoeffken, op twee lyra-way viola da gamba's.

Over een antwoord door Utricia is niets bekend.

Primaire bron: Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLVIII, fol. 47rv: ontwerp (autograaf).

Vroegere uitgaven: Worp 4, nr. 4762, p. 461: volledig.

— Worp 1896, p. 133: onvolledig (<I could find ... upon my bases.>).

Namen: Dietrich Stoeffken; Maria Henriëtta Stuart.

Glossarium: base (baspartij); bow (strijkstok); harmony (harmonie); leeraway (lyra-way); organs (orgel); out of tune (ontstemd); to play (spelen); tiorbe (theorbe); viol (viola da gamba); voyce (stem).

Transcriptie

To Mylady Swanne, at Teylingen.

23 February 1648.

Madam,

We doe live in so well-policed an age that the ravishing of honest wenches is held a notable crime. Lett the Princesse Royall Her Highness bee pleased to consider what she hath done in stealing from us out of the midst of The Haghe a marryed lady that, to my knowledge, passeth for honest till this very day. If I were disposed for the journey, I could find in my heart to bee revenged of the affront by an entreprise upon Teilinghen, there to trouble the feast with the harshnesse of a certain tiorbe and the hoarsnesse of a certain voyce, both of them fitt to dash and dazle the perfect harmony Her Highness hath deprived us of something tyrannically.

But finding myselfe not able to goe and discharge my cholere so farr from home, I come to tell you for some mortification, that in your absence, Lady, wee are not alltogether out of tune, but that Monsieur Stöfkins and I are doing a kinde of wonders upon two leeraway viols, which could bring us in danger of ravishing, if there were another Teilinghen | 47v | capable of the mischief, and that in time of necessitie I have hands enough to play a wofull 'Lachrimæ' and such other stuffe, upon my organs, to have that wonderfull bow rowle upon my bases. See if you will make hast to heare our miracles, and, now my gall is out, beleeve that, either staying or coming, ravished or ravishing (wich is your part), you will find me,

*ravissante ou ravie,
tous les jours de ma vie,*

Madame,

your most humble servant
C.H.

Vertaling

Aan ¹mevrouw Swann, te Teilingen.

23 februari 1648.

Mevrouw,

Wij leven hier in een zo beschaafde tijd, dat de ontvoering van eerlijke meisjes wordt beschouwd als een aanzienlijke misdaad. Laat Hare Hoogheid de ²*princesse royale* zo vriendelijk zijn om te beseffen wat ze heeft gedaan door uit het hart van Den Haag een getrouwde dame te stelen die, naar ik weet, tot vandaag voor eerlijk doorgaat. Als ik toegerust was om de reis te maken, dan zou ik in mijn hart mij gewroken weten van de belediging door een aanval op Teilingen, en daar het feest te verstoren met het krassende geluid van een bepaalde theorbe en het krakende geluid van een bepaalde stem, beiden passend om de volmaakte harmonie te verstoren en te overbluffen, die Hare Hoogheid ons zo tiranniek heeft ontnomen.

Maar omdat ik mijzelf niet in staat zie mijn woede zo ver van huis te gaan ontladen, kom ik u vertellen, om u een beetje te kastijden, dat wij in uw afwezigheid, mevrouw, niet helemaal ontstemd zijn, maar dat de heer [Dietrich] Stoeffken en ik wonderen verrichten op twee *lyra-way viola da gamba*'s, die ons in een gevaarlijke toestand van verrukking zouden kunnen brengen, als ware er nog een ander Teilingen in staat tot die wandaad en dat ik in tijden van nood handen genoeg heb om een stemmig *Lachrimæ* te spelen op mijn orgel, en andere dergelijke zaken, om die voortreffelijke ³strijkstok boven mijn baspartij op en neer te laten gaan. Ziet u maar of u haast zult maken om onze wonderen te komen horen. En nu ik mijn gal heb gespuwd, gelooft u maar dat u, aldaar blijvend of hierheen komend, ontvoerd of ontvoerend (al naar gelang uw aandeel), mij zult vinden,

¹ontvoerde of ontvoerende,
alle dagen van mijn leven,

mevrouw,¹

uw nederige dienaar
Constantijn Huygens.

1. Utricia Ogle.
2. Maria Henriëtta Stuart.
3. Dietrich Stoeffken.